Taxa poştală plătită în numerar
conf. aprobării Nr. 36474/1941

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAŢIUNEA „ASTRA" BRAŞOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea unui comitet de redacţie.
Atelierele tipografiei „Astra" Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA 1838 ŞI SFINŢIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI GH. BARIŢIU DE ATÂŢIA URMAŞI, ÎN FRUNTE CU MUREŞENII

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA BRAŞOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorităţi şi Societăţi lei 600
Anunţuri şi reclame după tarif.

Nr. 10 Inreg. Trib. Braşov S. II No. G. II. 71/942 Sâmbătă 6 Februarie 1943 Anul 106

Lumina cea mare

de **V. Branisce**

Nu pentru întâiaşi dată în sbuciumata noastră istorie ne găsim în stări sufleteşti neliniştite, când fiecare individ îşi dă seama, în felul său, de importanţa fenomenelor ce se desfăşoară în jurul nostru.

Vremurile sunt grele şi mari. Greutăţile se văd. De aceea, fiecare ne transformăm în observatori atenţi ai împrejurărilor şi ne silim să facem totul ca să trecem cât mai uşor prin ele. Toţi fără deosebire, le cunoaştem şi le trăim, pentrucă ele sunt învelişul exterior al unor fenomene de adâncime. Măreţia acestor timpuri, importanţa lor epocală nu o poate descoperi orişicine. Ea zace ascunsă ca un sâmbure preţios, în învelişul aspru al sacrificiilor de faţă.

In actuala învolburare de neamuri şi patimi se aşează temeliile unor viitoare realizări. Temelii, fără îndoială, mai trainice decât cele pe care s'au ridicat ultimele noastre aşezări. Poate că sorocul realizărilor nici nu este atât de îndepărtat cum i se pare ochiului nostru temător.

Astăzi, rătăcim în desişul unui codru. Cărările lui sunt încâlcite şi pasul şovăitor ni se împleteceşte în liane şi tufăriş. Dar dincolo de marginile codrului, se deschid perspectivele orizontului. Ochiul nostru nu poate desluşi intensitatea luminii de dincolo de pădure. Până la el, lumina se cerne ca o pulbere pe fundalul întunecat al pădurii. Noi nu putem vedea lumina întreagă şi, totuşi, ea există.

Aşa se petrece şi în vieaţa poporului nostru.

Ne risipim pe cărări şerpuitoare şi nu desluşim în întregime ţinta mare şi sfântă a cauzei noastre. Iar aceasta este una singură. Ea îmbrăţişează pe toţi fraţii, risipiţi în toate unghiurile zării şi în acelaşi timp tinde să ne asigure dreptul la o existenţă demnă, în libertate şi dreptate. Pentru realizarea integrală a cauzei româneşti se cere în momentele de faţă o strânsă solidaritate a neamului.

Să înceteze dibuirile, şovăielile. Increzători în dreptatea cauzei să nu ne lăsăm nici intimidaţi, nici alarmaţi de strategii de cafenea sau de pescuitorii în apă tulbure. Inaintea ochilor noştri să strălucească în toată intensitatea ei lumina de dincolo de pădure. Spre ea să se îndrepteze năzuinţele şi credinţa noastră. O strânsă solidaritate naţională, în suferinţă ca şi în bucurie, iată comanda ceasului de faţă.

Ţara-Românească

sub Fanarioţi şi sub protectoratul rusesc

Ion I. Nistor
Membru al Academiei Române

Acesta este titlul unui articol apărut în „Gazeta Transilvaniei" în Decemvrie 1854 care provocase asupra ei urgia censurii comandamentului militar din Sibiu. Autorul articolului pe lângă criticile aspre aduse regimului fanariot şi protectoratului rusesc, găsise cuvinte de laudă şi aprecieri favorabile pentru domnia principelui Barbu Ştirbei. Panegiricul acesta la adresa domnului român nu era însă după placul generalului Coronini, comandantul trupelor austriace din Principate şi de aceea el ceru comandamentului militar din Sibiu explicaţii şi-i cerea să supună Gazeta Transilvaniei unei riguroase censuri, ceea ce s'a şi făcut. In adresa sa către Coronini dela 15 Dec. 1854 comandamentul din Sibiu regretă că Gazeta Transilvaniei n'a fost supravegheată cu atenţiune cuvenită, astfel că s'a putut strecura în coloanele ei un articol care ar putea trezi susceptibilităţi în afară. (Corespondenţa lui Coronini din Principate, Nr. 346. p. 417). Cazul fusese supus unor cercetări amănunţite, astfel că în adresa comandamentului din Sibiu din 31 Decemvrie 1854 se aducea la cunoştinţă lui Coronini pe lângă traducerea germană a articolului încriminat şi hotărîrea de a supune articolele de conţinut politic unei severe censuri preventive (corespondenţa Nr. 329 p. 452).

Autorul articolului cu pricina arată cum Ţara Românească îşi deschisese în secolul al XIV-lea drumul în istoria sud-est europeană, intrând în relaţii cu facturiile italiene din Marea Neagră şi luând parte activă la lupta împotriva cotropirii turceşti sub Mircea cel Bătrân şi Radu cel Mare, pentru a atinge apoi sub domnia glorioasă a lui Mihai Viteazul şi culmea puterii sale militare şi a desvoltării sale politice.

După moartea tragică a lui Mihai Viteazul Ţara Românească decăzu curând dela înălţimea ei de odinioară, ajungând sub domnia străinilor veniţi din Fanar. Aceştia erau Greci de origine care nu cunoşteau nici limba şi nici obiceiurile ţării. Ei nu veneau singuri ci înconjuraţi de cete numeroase de rude şi de creditori care nu se gândeau decât la despuiarea ţării de bunurile ei morale şi materiale. Străinii ocupau slujbele înalte, dedându-se la lux şi la desmăţ. Ţara îi detesta şi cerea mereu dela Poartă domni pământeni. Dar Fanarioţii înţelegeau să cumpere încrederea sultanului şi a marelui vizir şi să asigure domnia ţării pentru ai lor. Aşa au ştiut să acapareze tronul Ţării - Româneşti, familiile Mavrocordat, Ipsilanti, Şuţu, Mavrogheni, Caragea ş. a.

Domnia nefastă a Fanarioţilor a fost dărâmată de revoluţia naţională din 1821 şi în 1822. Poarta consimţi la alegerea de domni pământeni. Dară puterea acestora a fost redusă simţitor prin convenţia dela Cetatea-Albă din 1826, care le impunea să respecte pe ambasadorii şi consulii ruseşti şi să respecte propunerile şi sfaturile lor. Cu un cuvânt domnitorul trebuia să asculte de ordinile Ruşilor, astfel că niciuna din stipulaţiunile convenţiei nu fusese îndeplinită cu atâta grabă ca aceasta. Principilor cu simţăminte naţionale nu le rămânea altă cale decât să se pună bine cu reprezentanţii Rusiei pentru a putea introduce oarecare reforme în interesul ţării. In condiţiunile acestea s'a elaborat Regulamentul Organic din 1832 prin care s'a obţinut autonomia ţării şi-o reprezentanţă naţională. Dar decâteori principele cu simţăminte naţionale încerca să curme cu abuzurile fanariote şi să introducă reforme statutare, el se izbea de atotputernicia consulului rusesc care se împotrivea tuturor bunelor intenţiuni ale domnitorului. Agenţii ruseşti întreţineau mereu agitaţia în ţară, pentru a deschide oricând drumul intervenţiei ruseşti în Principate, pentru a da prilej moscovitului să-şi stingă setea cu apă dulce din Dunăre.

Dar Ţara - Românească, care în curs de un secol şi mai bine fusese strânsă de gât de Fanarioţi, şi cu toate că ea se resimte sub apărarea înnăduşitoare a protectorului său pravoslavnic, s'a putut totuşi ridica pe picioarele ei proprii,

— Continuare în pag. 3 —

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI"

Balada „Mignon" la Români

de **Ion Gherghel**

I.

Inainte de a trece în revistă traducerile şi imitaţiile acestei celebre poezii a lui Goethe împletită, ca şi alte perle lirice, în romanul său *Wilhelm Meister* — sunt dator să adaug câteva aprecieri cu privire la mişcarea literară ce s'a produs la noi în jurul baladei „Pescarul".

Am precizat — în foiletonul ce-l credeam atunci ultimul în ceea ce priveşte analizarea tălmăcirilor şi adaptărilor româneşti ale acestei balade — că scriitorii români, departe de a fi ajuns la capătul străduinţelor, abia de acum înainte au datoria să urce povârnişul cel mai greu.

Faptul îmbucurător s'a produs înainte de a ne fi aşteptat. Cunoscutul nostru literat şi scriitor din Braşov, d-l Ioan Al. Bran-Lemeny, a isbutit să cristalizeze pe la sfârşitul lunii Decemvrie a anului trecut o frumoasă tălmăcire a acestui juvaer poetic, In 25 Ianuarie a. c. această traducere apare în pagina culturală a ziarului „Tribuna".

Stăm în faţa unei traduceri elaborată cu multă pricepere şi pătrundere în tainele originalului, al cărui ritm este păstrat în mod impecabil. Dacă unele împletiri de stil — puţin cam forţate — cum e cazul în versurile 5 şi 6 din strofa a doua — ar putea fi înlocuite cu altele, mai naturale, prestaţiunea literară a d-lui I. Al. Bran-Lemeny ar câştiga şi mai mult în valoare. Pentru unele expresii, greu de redat, — expresii cu care cei mai mulţi dintre traducătorii precedenţi s'au luptat zadarnic — d-l I. Al. Bran-Lemeny află echivalente fericite, redând bine atmosfera originalului. Astfel bunăoară nici unuia nu i-a venit inspiraţia să traducă versul din strofa finală: *„Da war's um ihn geschehn"* atât de adecvat, deşi liber: *„Şi zarul lui căzu"*... Cităm, spre evidenţiere, această strofă în întregime:

Se umflă valul, fremătând,
Talaz clocotitor,
Şi-i creşte inima, arzând,
De dragoste şi dor.
Ea îi vorbea, ea îi cânta
Şi zarul lui căzu...
Mai îl trăgea, mai luneca
Şi nu se mai văzu...

* * *

INSTANTANEE

Regine efemere

In ţările din apus era un obiceiu vechiu: cu prilejul carnavalului să se aleagă cea mai frumoasă femeie din ţară, care avea să troneze la serbări ca regină a carnavalului din acel an. Domnia acelei regine era scurtă ca vieaţa unor fluturi, ţinea o singură zi numai, dar ziua aceasta era plină de surprizele cele mai plăcute. Era o zi de glorie ameţitoare pentru aceea pe care mama natură o făcuse mai frumoasă decât toate femeile din ţara sa.

Inainte vreme, alegerea celei mai frumoase fete se făcea cu ajutorul fotografiilor. Frumoasele din toate unghiurile ţării îşi trimiteau fotografia unui juriu, care — fără să fi văzut originalul niciodată — alegea dintre „chipurile" trimise, pe cel mai superb. Se putea întâmpla însă ca în loc să premieze o femeie cu adevărat frumoasă să premieze mai mult arta unui fotograf dibaciu. Sau femeia, al cărei admirabil profil fascina juriul, poate că avea un corp respingător, diform. Odată chiar premiul frumuseţii a fost decernut unei tinere fete care din fragedă copilărie era paralizată. Trăsăturile feţii erau însă de-o extraordinară gingăşie.

Mai târziu, cărăruia care duce spre această culme a gloriei râvnită de orice femeie în lume, această cărare deveni foarte ingustă şi plină de spini. Ca să cucereşti azi coroana de regină a frumuseţii, trebue să fii de fapt o frumuseţe atât la faţă cât şi la trup. Fotografia şi-a pierdut de mult creditul Ori, rareori se 'ntâmplă ca o femeie minunată la faţă să fie tot astfel şi la trup. Sau viceversa.

Asta a constatat-o mai anii trecuţi şi juriul care avea însărcinarea să aleagă pe cea mai frumoasă femeie din Germania pentru a fi încoronată ca regină a verii. O sută de „Gretchene" blonde, firave şi durdulii, au apărut, fiecare în tricou de baie şi cu Bubikopf în loc de cosiţe grele slobozite pe spate sau înfăşurate frumos în jurul capului. Alegerea a fost publică. Impresia? Ce să mai spun când însuşi unul din juriu s'a exprimat, tare: „Atâta monstruozitate adunată la loc n'am văzut de când sunt".

De altfel în ultimul timp ajunsese o adevărată furie întrecerea aceasta pentru obţinerea titlului de regină a frumuseţii. Nu era săptămână lăsată de Dumnezeu să nu fi cetit în ziare că în târgul sau în oraşul cutare domnişoara X a fost aleasă regină a frumuseţii, sau cu ocazia unui bal, regina balului. Intr'un oraş din Franţa s'au premiat cele mai frumoase picioare. Pe plaja dela Miami spatele cel mai frumos etc.

Dacă n'ar fi început armele să zângănească, potolind astfel acest avânt, cine ştie cu ce am fi mai ajuns încă să concurăm.

Ecat. Pitiş

Săvârşire

Primeşte-mă mamă în casa strămoşilor noştri; deschide larg porţile,
Pe-aproape e ceasul când au să ni se scuture ca nişte spice în inimă sorţile,
Scoate pe prispă icoanele şi mai fără pată decât sufletele, ştergarele,
Strânge de prin şuri slugile şi pune-le să rostească Tatăl nostru carele,
Aprinde opaiţul vechi şi dela moartea bunicului rămase, lumânările
Lângă cenuşa oaselor lui învolburate, m'au asvârlit depărtările.
Cheamă-ţi vecinii, neamurile toate — spune-le că s'au liniştit vânturile
Că feciorul tău s'a întors să-şi sărute ca o slugă credincioasă pământurile
Că acolo în spre apus, steaua care tremura ca fruntea mea căzută pe-o carte
A înmugurit şi'n inima ta, cu fiorii bucuriei fără de moarte.
Spune-le tuturor că m'au adus înapoi câmpurile verzi, mormintele morţilor,
Holdele unduind legănate, vecia încrustată în crucile porţilor,
Că lângă inima pământului, am să-mi împlânt ca un stejar vânjos rădăcinile
Şi la şoaptele lui gândurile mi s'or aprinde ca în biserică la noi luminile.

Mamă deschide porţile larg... cu mine întrând toată lumea să vadă
Pe cea hărăzită vieţii mele altoi cu crengi de azur şi baladă,
Sortită să poarte în inimă dorurile ca o lavă fierbinte
Prin sângele căreia vor glăsui strămoşii mei de-acum înainte
Şi 'n a cărei fiinţă ei îşi vor auzi vrerile crescând ca o pădure îngânătoare,
Impăcaţi că fostu-le-a scris în urmaşi să despice veacurile ca o vâltoare,
Spune-le ţăranilor — o dac'ar putea să mă ierte că n'am ales-o pe Saveta ori Ioana
Depărtările prea mi-au aburit de-atâtea ori în inima limpede icoana.
Spune-le mamă că feciorului tău îi e dragă, cum i-s nopţile năsăudene, grădina,
Cum ţie ţi-am fost eu, mai drag decât ochii din cap, decât lumina,
Că şi ea are să ne'drăgească ţarina, vitele din grajd, oile,
Că şi pe ea au bătut-o desnădejdile şi durerile, ca pe mine când eram mic, ploile,
Spune-le mamă ţăranilor să mă ierte, să mă privească în ochi cu toată dragostea lor blândă
Cum aş mai putea trăi printre voi, când toţi s'ar uita la mine cu pândă..?

Primeşte-ne mamă în casa strămoşilor mei, aşteaptă-ne cu inima ca o pâne caldă în prag
Şi fără de seamăn bucură-te că mândru spori-va al neamului nostru şirag.
Ea nu e carne din carnea ta, dar e vis din Marele vis al meu,
Pe cerul bătrâneţelor tale de azi înainte amândoi ţi-om fi curcubeu!...

Lucian Valea

Muguri

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cântec de toamnă

Luciei

Plâng azi în mine anii
Şi-atâtea primăveri!
Plâng parcă'n svon ţăranii
Din şezători în seri.

Plâng florile şi jocul
Şi nopţile senine;
Se uscă busuiocul
Şi-mi arde doru'n vine.

Se sfarmă veselia
Şi şalul toamnei reci
Acoperă câmpia
Şi-i brumă pe poteci.

Plâng azi în mine anii
Şi-atâtea primăveri!
Sunt trist ca măghiranii
Şi plâng ca ei, în seri.

TUDOR. AL. DAN

Cântec...

Ceaţă grea pluteşte'n vale,
Ca şi fumul de tămâie,
Peste negrele morminte
Făr'de cruci la căpătâie...

Nu e nimeni să le plângă,
Doar stejarul singuratic
Cerne molcom peste ele
Frunze mari, ca de jăratic..

EMIL DOINESCU

PREDICI ÎN PUSTIU

Disciplina muncii

Orice înfăptuire vrednică de a fi admirată a fost creată de omul harnic. Munca este şi mijloc dar poate fi şi scop de vieaţă. Un axiom lapidar spune: *fericirea este munca.* Nicicând n'a fost creată o bunăstare durabilă fără muncă. Nu mai zice de cutare om, pe care tu nu-l poţi egala în hărnicie, că a avut noroc, căci norocul lui a fost munca fără odihnă. Napoleon şi-a brodat pe haina lui imperială o albină, simbol al muncii regulate şi răbdătoare, ea culegând nectarul din 2 milioane de flori spre a aduna $^1/_2$ kg de miere. *Biblia* te trimete la furnică şi la albină spre a vedea cum trebue câştigată pânea cea de toate zilele în sudoarea frunţii tale.

Edison spune: Geniul este 98% muncă şi numai 2% talent.

Dacă aşa stau lucrurile şi bine ştii că aşa stau, de ce te mai îndoieşti de necesitatea unei munci ordonate? De ce mai crezi în baliverne, că orice prost ştie să muncească, principalul este să trăeşti bine fără să munceşti? Ce mai aştepţi cine ştie ce ocazie spre a te ridica din mediocritate, când munca de fiece zi făcută conştienţios este singura ocazie pe care tu o stăpâneşti şi nu depinde de alţi factori nesiguri, care poate nici nu vor interveni nicicând? Dacă au muncit părinţii tăi spre a crea ceva, să nu crezi că te aşteaptă o muncă mai puţin incordată spre a menţine ceea ce au creat ei.

Toţi pedagogii ştiu, că atunci când copiii simt necesitatea de a se juca mereu, de a avea mereu o ocupaţiune, asta înseamnă instinctul nealterat al muncii. Carlyle reîmprospătează axiomul: *„Laborare est orare"*: a munci înseamnă a te ruga. Adevărat, că eu aş schimba mai curând acest axiom, care te poate face să crezi, că rugăciunea ta numai este necesară cu axiomul: *roagă-te muncind*, dar nu-i mai puţin adevărat, că în munca conştienţioasă de fiece zi este şi sănătate pentru corp şi curăţenie pentru suflet şi supunerea ta unei legi implacabile dumnezeeşti. Eu aş desfiinţa toate loteriile, care au la baza lor ideea imoraiă, că poţi câştiga o avere, fără muncă şi dacă aş fi întrebat, ce te înalţă mai sigur în vieaţă şi ar trebui să-mi rezum răspunsul la 2 cuvinte aş răspunde: *munca şi curajul.* Poporul nostru latin, cam plăcându-i tândăleala are nevoie de a i se vorbi adesea de cultul şi disciplina muncii şi chiar de *tradiţia muncii*, ca să vezi şi la noi 4—5 şi 6 generaţii din aceiaşi fel de meseriaşi, căci numai tradiţia aceleaşi munci poate duce la ajungerea marei industrii în mâni româneşti.

Dr. M. Suciu-Sibianu

———

Dacă balada „Pescarul" a pătruns mai întâiu la Români în prima jumătate a veacului trecut — pe la 1838, — în schimb balada „Mignon" şi-a făcut apariţia în literatura românească abia la începutul veacului nostru.

Cine nu cunoaşte, atât de des citatele versuri, de către chemaţi şi nechemaţi, cunoscători şi snobi: *„Kennst du das Land, wo die Citronen blühn, Im dunkeln Laub die Goldorangen glühn"*,... puse de poetul Goethe în rostul suavei şi melancolicei făpturi, simbolul dorinţei arzătoare, al alergării necontenite după himera fericirii în vieaţa umană?!

Şapte traduceri şi patru imitaţii am aflat până în prezent prin diferite publicaţii periodice şi broşuri de poezii. (Ca şi la „Pescarul" — unde am dat de 17 probe — numărul încercărilor româneşti de a reda farmecul specific al baladei „Mignon" ar putea să fie şi mai mare. Aş rămânea profund recunoscător descoperitorului, care mi-ar semnala vreo traducere sau imitaţie necunoscută a acestor nestemate poetice).

Iată, în ordine cronologică, traducătorii aflaţi până în prezent:

1. *Ioan Băilă*, în broşura „Poeţi germani", Sibiu, 1902.

2. *Iorgu G. Toma*, în revista „Junimea Literară". 1908.

3. *Barbu Nemţeanu*, în broşura „Poezii alese" Bucureşti Bibl. „Lumen" nr. 67, probabil în anul 1910.

4. *Virgil Tempeanu*, în revista „Ramuri" 1922, retipărită în antologia „Din scrinul vechi", 1924.

5. *Ion Sân-Georgiu*, în „Adevărul Literar şi Artistic", 1929, — retipărită în antologia „Lirica lui Goethe", 1935.

6. *At. Iliescu*, în Bibl. „Minervei", nr. 191, pag. 59—60 (fără indicarea anului de apariţie).

7. *Valeria şi Ion N. Ciorănic*, în „Revista Limbii şi Culturii Germane", 1942, nr. 4.

Balada „Mignon" reprezintă o grea piatră de încercare în domeniul tălmăcirii. De aceea nu trebue să ne mirăm că a fost nevoie să trecem pragul veacului al XX-lea până s'au încumetat scriitorii noştri să-şi încerce puterile, în majoritatea cazurilor mult prea modeste, decât să isbutească în mod integral.

Primul traducător dela Sibiu a tradus destul de mult din Goethe. (In broşura sa se găsesc vreo 38 de probe din acest poet). Dar râvna şi conştiinciozitatea nu ajung şi dacă duhul poetic lipseşte, vrând-nevrând ajungi la o traducere prea textuală, căzând în servilism faţă de original. Nici penultima, a lui Iliescu, nu reprezintă decât valoare documentară. Lucrarea lui Barbu Nemţeanu din broşura „Poezii alese", nu e nici ea un produs ales, fiindcă sacrifică ritmul şi schimbă succesiunea rimelor din original. Chiar şi cea mai proaspătă încercare, ce o datorăm perechii de traducători dela noua „Revistă a Limbii şi Culturii Germane" păcătueşte împotriva ritmului, care-i mai amplu şi adeseori şovăelnic, în timp ce în tălmăcirea lui Sân-Giorgiu apar, la o examinare atentă, prea numeroase păcate de rimă. Cam greoaie şi cu accentuări nenaturale, pe alocuri, este şi versiunea lui V. Tempeanu, care are însă totuşi şi câteva momente de inspiraţie fericită.

Cine mai rămâne atunci din şirul celor şapte traducători? Unul singur: Iorgu G. Toma, care izbuteşte să se apropie mai mult de model, respectând cu sfinţenie ritmul şi străduindu-se să redeie cât mai pregnant armonia sugestivă a versurilor Goetheene. Dar nici acest iscusit tălmăcitor — dela care ne-a rămas, între altele, o bună traducere a vestitei poeme a lui Schiller: *Cântecul clopotului* — nu izbuteşte aici pe deplin. Totuşi Iorgu G. Toma a nimerit, până în prezent, mai bine decât toţi ceilalţi nota justă, deşi traducerea lui e o traducere liberă. Sau poate tocmai din motivul acesta.

———

105 ani de luptă românească are „GAZETA TRANSILVANIEI"

Ţara-Românească

sub Fanarioţi şi sub protectoratul rusesc

de **Ion I. Nistor**

Continuare din pag. 1-a

privind spre apus şi aşteptând de acolo un viitor mai bun. Ţara-Românească este plină de speranţă şi Dumnezeu nu o va părăsi. Ea îşi aşteaptă *„omul“* care s'a impus prin trecutul său de dreptate şi de imparţialitate. Acest spirit al reformei este principele Ştirbei, care în calitatea de şef al tuturor ministeriilor şi de secretar de stat s'a dovedit ca om de stat şi ca bun patriot. Ministeriile datoresc organizarea lor principelui Ştirbei. Dacă ne întrebăm cine a creat şcoale, cine a ridicat comerţul, cine a deschis grădini publice şi pieţe, credem că răspunsurile obşteşti se vor îndrepta asupra principelui Ştirbei. Inima sa este dreaptă şi dânsul are o conştiinţă. El a deschis şcoli de artă şi ştiinţă, el a organizat învăţământul public precum şi o şcoală militară, a sporit numărul miliţienilor fără înglobarea grănicerilor şi dorobanţilor în cadrele lor. Dacă sub domnia sa s'au comis şi anumite nereguli, apoi să se ştie că răspunderea morală pentru aceste abateri apasă asupra consulului rusesc. De aceea nu se va găsi un bun patriot care să nu mărturisească cu mâna pe inimă că dintre boerii munteni singur Ştirbei este omul care ar fi în stare să dirigueasca destinele ţării spre binele poporului român.

Din cuvintele acestea la adresa principelui Barbu Ştirbei, se vede că articolul fuse inspirat de principe însuşi sau de persoane din jurul domnitorului. Aceasta a fost cauza pentru care comandamentul militar dela Sibiu trimise articolul contelui Coronini pentru a-şi da avizul pe care nu-l cunoaştem. Faptul însă în sine, că un articol de importanţa şi amploarea acestuia fusese tipărit în „Gazeta Transilvaniei“ din Braşov, constitue cea mai bună dovadă pentru marea şi bineîntemeiata reputaţie de care se bucura în lumea românească ziarul care se găsea sub conducerea lui Iacob Mureşeanu. De altfel, Gazeta Transilvaniei era privită ca un monitor al înseşi conştiinţei naţionale din toate ţările româneşti. De aceea credem, că apariţia ei şi astăzi ar trebui să fie sprijinită de întreaga suflare românească de pretutindeni, respectuoasă faţă de trecut şi răspunzătoare faţă de desfăşurarea viitorului.

Colaboratorii

noştri sunt rugaţi să ne trimită articole scurte. Lipsa de hârtie, tot mai simţită, nu ne permite să înmulţim numărul paginilor.

IOAN POP RETEGANUL şi IOAN MICU MOLDOVAN

de **Şt. Manciulea**

— Urmare. —

„Cum lucra I. Pop Reteganul? E vrednic să o ţinem minte fiindcă din felul cum lucra, putem citi în sufletul curat al scriitorului nostru. Dimineţile se scula de pe când se crepa de ziuă. Dintr'o săritură era în mijlocul odăii, se freca pe la ochi să-i sară somnul, şi începea să se roage“. „Doamne strigat-am către Tine, auzi-mă“, era rugăciunea lui obişnuită.

Cu rugăciunea îşi începea munca zilei. Îşi vedea apoi de vite, se uita dând o raită prin grădină, pe câmp, după ce îmbucase şi apoi — după intrare la pensie — era la ceasurile 8, lângă masa de scris. Nu se ridica dela masă decât pe vremea prânzului. Pe zi scria câte 6 până la 7 ceasuri. Gândurile îi veneau ca o apă vijelioasă, în cât le aşternea pe hârtie furtunatec, de mai nu se zbicea încă hârtia cea dintâi, când le strângea pe celealalte toate pline de slova lui neastâmpărată.

Cerea ajutorul lui Dumnezeu la scrisul său. Câţi scriitori din zilele noastre mai cer ajutor dela Cel de sus? Câţi se gândesc la El? când aruncă pe răbduria hârtie parascoveniile lor, pline de murdărie şi venin“.

Prin scrisul său Ioan Pop Reteganul n'a urmărit câştiguri materiale nici agonisire de averi, ci numai binele, luminarea şi cunoaşterea sufletului poporului românesc. De atâtea ori şi-a cheltuit cel din urmă ban cu redactarea de ziare şi reviste, sau cu tipărirea materialului de folclor pe care l-a strâns de peste întreg cuprinsul Ardealului. Dovada muncii sale desinteresate ne-o dă între altele şi această întâmplare: odată un prieten l-a cercetat pe scriitorul nostru la el acasă, în Reteag, unde l-a aflat „înaintea unor maldăre uriaşe de cărţi nevândute, scrise de el. Şi erau cărţi bune, cărţi cu nutremânt sufletesc sănătos.“ „Vezi dragul meu — i-a spus prietenul — „vezi dacă scrii cărţi, nu ţi se vând, şi cât câştig ai de pe urma lor“? „Da“ a răspuns cu un surâs uşor în colţul gurii dascălul poporului. „Văd. Şi nu mă dau bătut. Cărţile acestea tot s'or trece cu ţărăita, dar tot s'or trece. Hei, i-an să fi scris nescariva lucruri ghidilicioase, porcoase, cum mi-ar fi trecut“.

Vremea liberă pe care i-o îngăduia scrisul, o petrecea Ioan Pop Reteganul în mijlocul sătenilor lui, stând alături cu ei la munca câmpului, ascultându-le poveştile, glumele şi mai ales amintirile din cele trecute vremi bătrâne. „Cum eram cu ei — scrie el — nu atât din cauză că m'aş fi temut doară că nu vor lucra omeneşte, şi mi-ar pierde numai ziua... ci-mi plăcea nespus de mult aerul dimineţii, şi cu deosebire să ascult poveştile muncitorilor“. Discuţiile şi poveştile ţăranilor îl interesau, ori care ar fi fost ele. Odată începute, prin întrebări abile, îi punea pe toţi cei dela lucrul câmpului, fie la povestit, fie la depănatul amintirilor trecute, toarse mai ales de cei bătrâni, din caierul vremii. „S'a stricat lumea mă omule - povestea în una din zile ţăranul Mihai, la câmp — adică nici nu lumea, fără oamenii s'au stricat rău fărtate, de aceea trimite Dumnezeu pedepse peste pedepse peste noi. Nici aici nu mai dă ţarina ca odată, că mai de mult da claia de grâu de 40 snopi câte 4 mierţe mari, acum când dă 2, se îngrozesc oamenii de cât a slobozit. Mai de mult viile dau roade de să te milue sfântul: era atâta potop de vin mult şi bun, acum numai de leac. Dar viile tocmai atâta umblă, de aceea-s lucrate amu ca şi atunci. Se vede că Dumnezeu-Sfântul şi-a luat vlaga din toate, pentru păcatele oamenilor.

Că şi-i rău mult tineretul din ziua de azi, rău şi îndărătnic, nu numai cel străin, celediul, ci şi copilul tău. Unde se mai pomenea mai demult, că băieţii de 10 - 12 ani să pipeze, şi să bea vinars, şi să sudue, cum văd că fac cei din ziua de azi. Badea Mihai: dar unde se mai pomenea mai demult atâta podoabă ca astăzi?

Străinul: Dar aşa parcă sunt nişte turce, aşa se împupuţează, iar când colo acasă n'au ce îmbuca odată, mulţi din ei.

Hei, hei, zise Turcu, hei, hei, când am prins eu a cunoaşte lumea, slujam la domni, făceam 2 zile pe săptămână slujbă la domni, şi dam câte danii la curte, dar de aceea învârtea tata patru boi în ocol, şi neşte oi şi vaci şi porci, de-ţi era mai mare dragul să te uiţi la ele. Apoi toamna, strânsură fărtate nu glumă. Stoguri de grâu, coştee de cucuruz, fân, otavă, vin, prune, struguri şi câte şi mai câte. Dar de aceea la noi în casă un strop de vinars nu se aducea, nici la zile mari, ciobote purta numai mama, iar haine din târg la noi în casă nu intrau în veci, nici carne din măcelărie, nici făină din boltă. Carne tăia numai galiţe, iar colea — primăvara şi vara — mai tăia tata câte-un miel din când în când, carnea o mâncam, iar din piei se făceau căciulă şi pieptare pentru iarnă, dar nu cu atâtea podoabe ca acum, ci iată aşa albe şi bune. Atunci, pe lângă tot necazul — cu slujba de domni — era spor în muncă, că trăiam din ce da Dumnezeu după muncă, nu trebuia să stăm ca acum tot cu mâna în pungă, mai pentru vinars şi tăbac, mai pentru lumini şi petroleu, mai pentru şurţuri şi rochii pentru câte, drăcovenii toate.

D'apoi tată — zise fata cea fecioară a Turcului — cum umblau atunci oamenii îmbrăcaţi, că ştiu că nu mai puteau să şi le facă toate în casă?

— Ba puteau, draga tatei, că uite cum făceau: schimburile toate, şi la muieri şi la bărbaţi, se făceau din pânză de casă, dar nu de bumbac ci de tort de cânepă şi de in. Apoi făceau muierile pânză albă şi sură, din cea albă se făceau cioarecii, şi din cea sură sumanele, dar sumane lungi şi largi, cu cline şi călduroase. Apoi muierile-şi ţeseau cătrinţe şi şorţuri de păr şi de arniciu, şi-şi ţeseau broboade, năfrămi, nu purta mai nime iar fetele umblau pururea cu capul gol, ci doară de aceea se zicea că-s fete în păr. Azi nici când umblă popa la Bobotează nu le poate stropi părul, ci numai năfrămile cele de păr şi de mătasă, care-s pe bani scumpi. Pe atunci ciobote purta numai popa şi domnii, şi muierile, azi toţi umblă cu ciobote şi cu laibăre de postav, şi cu năfrămi de mătasă. Apoi aşa nu poate spori averea, ci se macină ca din sacul cel spart.

— Va urma. —

Reviste şi ziare

Ramuri. (Craiova Nr. 11-12) Un studiu documentat despre *Locul Olteniei şi trecutul românesc.* In partea de *revistă* se declară focul contra *Poemelor de pe front ale* d-lui Radu Gyr şi alor doi tineri scriitori braşoveni.

Vestul (Timişoara, 22 | 1943), face o lungă şi elogioasă dare de seamă asupra felului cum a fost sărbătorit d-l *Aurel Cosma,* cu prilejul numirii d-sale de *consilier ministerial în Ministerul Propagandei naţionale.* Sărbătorirea a fost aranjată de către asociaţiile de presă româno-germane din *Banat.*

România Tânără (Braşov, No. 7-8)

Cu toate greutăţile cu care are să se lupte *„România Tânără“* continuă să înfrunte valurile. D-l prof. *Haşeganu* desvoltă în al treilea articol *Problema Tineretului,* iar d-l *I. Gârbacea* scrie despre *Spirit Şagunian.* Cronici şi Recenzii bogate.

Cu jalbe la împăratul

de **Pr. Alex. Florea**

Viădărenii, iobagi ai Braşovului, în trecutele vremuri de restrişte şi stăpânire străină, au avut multe lupte pentru a intra în drepturile sfinte ale gliei pe care erau aşezaţi.

Domnii de pământ abuzau în acele veacuri de aceşti Români care nu cereau altceva decât să trăiască ca „celelate neamuri“.

Când anul libertăţii 1848 veni, ca în toate părţile şi aici, Românii aşternură dorinţa lor sfântă de a fi liberi şi părtaşi acelei „direptăţi“ pe care tronul de atunci o promitea tuturor naţiunilor.

In toiul acestor măreţe evenimente pe care anul redeşteptărilor naţionale le deschise, aici în Ardeal se svoneşte o veste mai îmbucurătoare.

Revoluţia se potolise, dar în lucrările cele mari ale libertăţilor faptice mai erau multe stări de cunoscut şi multe acte de dreptate de îndeplinit şi atunci Francisc Iosif I se hotăreşte să coboare din burgul Vienei pe drumurile naţiei rnmâneşti de aici din Ardeal şi cunoscându-i Craii din munţi, să-i primenscă mai de aproape jalbele care ar mai apăsa acum umerii acestui neam de viteji.

Astfel la 13 Iunie 1853, luând cunoştinţă despre aceasta marele Mitropolit Andrei Şaguna, părintele naţiunii, face cunoscut poporului această importantă călătorie.

Mai ales că domneasca deplasare se făcea în partea Ardealului unde românismul se afirmase cu toată vigoarea unei naţii mature şi vrednică de luat în consideraţie, printr'o pastorală face cunoscut itinerariul vizitei împăratului şi totodată dă şi îndrumări de felul cum să fie întâmpinat.

Ceea ce este important în acest eveniment istoric poate fi tocmai faptul că s'a ajuns şi acolo sus la convingerea că şi aceştia, ce până ieri fuseseră robi, au dreptul la glie şi credinţă ca oricare naţiune conlocuitoare şi mai mult, ca băştinaşi.

După ce la 21 Iulie 1852 în Abrud, acest împărat primeşte refuzul demn al lui Iancu, itinerariul îl aduce în jos spre Bălgărad-Sibiu. Când în 26 Iulie trece spre Braşov, Vlădărenii se înfăţişează şi ei în frunte cu preotul lor Iacob Balcăş cu „căpitanul“ Zorca care fusese şi la adunarea dela Blaj şi servise pe împărat în războaiele contra Francezilor (Monogr. Vlăd. I. Z. pg. 59), şi mai marii satului şi depun o jalbă scrisă.

Cuprinsul jalbei nu se păstrează dar se cerea de sigur, punerea în executare a punctelor hotărîte pe Câmpia Libertăţii, scoaterea de sub tutela domnilor de pământ şi cum Marele Arhiereu îi învăţase, „drepturi pentru biserică şi şcoală“.

După tradiţia orală, hârtia a fost primită de „unul în straie împărăteşti dintr'o altă diligenţă, că Impăratul nu a poposit“.

De sigur hârtia nu a văzut Viena, ci a luat drumul tuturor acelor hârtii scrise cu lacrimi ale neamului ce în trecutele vremuri au cerut dreptatea.

Aceasta se confirmă prin faptul că la 1856 încă se mai lupta Vlădărenii să scape de arendaşi şi la 25 Iunie 1854 ca şi la 1858, data patentelor lui Francisc Iosif în regularea definitivă a acestor chestiuni îi găsim pe Vlădăreni mereu pe drumuri, până când comisarul Lazar, un Român de origine, veni dela Cluj în aceste chestiuni să pună pe Vlădăreni în drepturile lor.

Iar pacea deplină a foştilor iobagi Vlădăreni cu Braşovul veni abia la anul 1871, cu toată intervenţia lor la Impărat. (Pg, 61).

Ziua Domnului

„Fie-ţi milă de mine, Doamne!“

(Ev. Mat. 15. 22)

Urmărit şi hărţuit la tot pasul de oameni negri la suflet, Mântuitorul nostru Isus Hristos părăseşte pentru câteva zile Galileia şi trece graniţa în Fenicia aproape de cetăţile Tir şi Sidon.

Oraşe vechi, de când lumea, cu locuitori îmbuibaţi şi plini de bani, Tirul şi Sidonul erau cetăţi păgâne.

Stăpâniţi de Romani, ei pierduseră ceva din faima lor din vechime.

Necunoscut, retras şi liniştit, printre aceşti păgâni, mult ar fi dorit să-şi găsească odihnă Domnul.

Nici în aceste îndepărtate locuri, însă, nu-i dau pace şi n'a „putut să rămână tăinuit“. O femeie păgână, ieşind în calea lui, striga: „Ai milă de mine Doamne!“ fiica mea este muncită de duhuri rele.

Biata mamă îşi vedea copilul chinuindu-se în svârcoliri violente, istovitoare şi pline de dureri,

Mântuitorul, care ne arată milă chiar înaintea rugăciunii noastre şi ne ascultă cu neţărmurită bunătate, de data aceasta nu răspunde niciun cuvânt cananiencei.

Cunoştea puterea ce se ascundea în inima ei, din această pricină o pune la încercare grea. Mântuitorul vroia să-i dea prilej ca să-şi vădească credinţa şi să ne dea nouă pildă de suflet mare la o femeie păgână.

Femeia, văzându-se fără răspuns, se apropie din nou, înnoeşte cererea şi sdrobită de durere stăruie să-i vindece fiica.

Şi sfinţii apostoli se înduioşează şi roagă pe Stăpânul lor să aibă milă de ea şi s'o asculte.

Ea primeşte acum un răspuns aspru şi rece: „Nu sunt trimis decât către oile cele pierdute ale casei lui Israil“,

Cine nu s'ar fi retras descurajat şi mâhnit când ar fi primit un răspuns atât de deslușit şi hotărît? Oricine ar fi făcut-o, afară de iubirea de mamă, care ni se pare îndărătnică, dar e plină de tărie şi curaj.

Femeia păgână nu descurajează, ci se apropie şi stăruie în rugăciune: „Doamne, ajută-mi!“.

Acum ea primeşte un nou răspuns, care nu-i promite nimic: „femeia este umilită mai mult decât să fie ajutată“: „Nu e bine a lua pânea din gura copiilor şi s'o arunci câinilor“

Copiii în acest cuvânt, sunt Iudeii, iar câni nu sunt alţii decât păgânii, din rândul cărora era şi această femeie nenorocită.

Răspunsul Mântuitorului făcu să ţâşnească din inima acestei mame un strigăt de milă şi durere; umilită şi plină de credinţă, femeia găseşte în acest răspuns disperat un argument căruia nimenea nu i-a mai putut sta împotrivă: „Da, Doamne, dar şi câinii mănâncă din fărâmiturile ce cad dela masa stăpânilor“

Şi Domnul încheie: O femeie, mare este credinţa ta, fie ţie precum voieşti“. Fiica ei s'a tămăduit,

O Doamne, cu câtă tărie, umilinţă şi credinţă aleargă această păgână ca să primească ajutorul lui Dumnezeu!

Numai o fărâmă din darul lui Dumnezeu dorea să primească această femeie! Noi, creştinii de astăzi, suntem invitaţi să luăm parte şi să ne îndăstulăm din cina duhovnicească a unui ospăţ întreg şi din bogatul dar al sfintei noastre biserici

Primim noi acest dar al Părintelui ceresc? De ce rămânem noi în suferinţă şi durere? Taina aceasta ne învaţă să o înţelegem femeia păgână din evanghelia zilei de astăzi.

„Aşa este Doamne, eu ştiu că sunt păcătoasă“, femeie păgână, vrednică de osândă, dar cu lacrimi te rog, dă-mi şi mie numai o fărâmă din darul şi ajutorul tău, pentrucă numai aşa se va tămădui fiica mea.

Aşa s'a aruncat la picioarele Domnului umilită, plină de credinţă şi cu nădejde mare în ajutorul Mântuitorului nostru Isus Hristos. Aceste virtuţi s'au împletit în sufletul ei şi cu ajutorul lor a primit darul cerului.

Nu rămâneţi nepăsători faţă de darul şi ajutorul lui Dumnezeu! Căutaţi aproape de Domnul ajutorul în năcazul vostru, El ne va mântui pe noi din cursele atâtor vrăşmaşi ce ne împresoară.

Pr. *Ioan Scurtu*

Medicul NOSTRU

Cuvinte

pentru cei care îmbătrânesc

de **Dr. Valeriu Stinghe**

Aforizmul „tinereţe fără bătrâneţe“, luat în sensul strict al cuvântului, este doar un aforism, o încântătoare figură de stil, este un delicat compliment făcut uneori celor ajunşi la o vârstă, când privesc mai mult înapoi decât înainte, compliment pe care de altfel ei îl primesc cu multă satisfacţie.

Tinereţe eternă nu există, Cel-de-Sus împărţind la începutul începutului, la originea vieţii, fiecărei specii de vietăţi o anumită limită de vieaţă. Omului încă i-a fost hărăzită o limită, care în medie este între 60—70 ani.

Vieaţa omului în evoluţia ei este reprezentată printr'o curbă, care ne arată o primă fază, cu mers ascendent, tinereţea, apoi un platou, mai lung sau mai scurt, apogeul, maturitatea, şi în fine o fază descendentă, declinul, bătrâneţea, care se sfârşeşte cu moartea.

Oricât de greu ne-am împăca cu gândul că îmbătrânim şi oricât am regreta după „tempi passati che non ritornan piu“ — procesul de îmbătrânire este un adevăr implacabil, pe care organismul nostru îl suportă cu resemnare.

Experienţele de 'întinerire ale savanţilor Voronoff şi Steinach, au dat până acuma rezultate îndoielnice şi trecătoare, ele rămânând în faza de experienţe, neputând înfrânge legile imuabile ale naturii.

Prin anumite reguli de igienă, pe care distinsul meu coleg, Dr. Suciu-Sibianu, le propagă şi le practică de mulţi ani, ne pntem menţine în cadrul evoluţiei normale a vieţii, nu putem însă împiedeca procesul intim de îmbătrânire al organismului. Cei cu pretenţii de oameni tineri dela 45—50 ani în sus, se laudă, şi-i desminte de altfel părul cărunt, chelia (la bărbaţi) ochelarii, când citesc, un oarecare grad de obezitate, gâfâitul la mers forţat şi la urcuş, lipsa de supleţă în mişcări, încetarea menstruaţiilor la femei etc.

Organismul omului pe măsură ce înaintează în vârstă îmbătrâneşte şi în tocmai cum motorului unei maşine cu timpul i se uzează piesele, aşa şi organismului omenesc i se uzează organele (creierul, ficatul, stomacul, inima, plămânii, rinichii, glandele sexuale etc.) ale căror celule intime îmbătrânesc. Acest proces de îmbătrânire este un proces normal, fiziologic, manifestat în vieaţa exterioară prin anumite semne, care toate la un loc ne dau noţiunea de om bătrân. Aceste semne de bătrâneţe, considerate groso-modo, nu-i nevoie să fii om de ştiinţă, medic, pentru ca să le observi, oricine poate face distincţie între tineri şi bătrâni.

Ca o consecinţă a uzării şi îmbătrânirii organelor, organismul celor bătrâni — dela 45 ani în sus — este sediul unor afecţiuni, (boli) pe care le întâlnim rareori la cei tineri. Hipertenziunea arterială, ca o consecinţă a arteriosclerozei, poate fi cauză de apoplexii sau moarte subită. Bronşita cronică cauzează emfizem pulmonar (năduf) care cu timpul duce la insuficienţă cardiacă (boală de inimă). Stomacul şi intestinul este deseori molestat de tot felul de deranjamente (arsuri, constipaţie etc.) care pot duce la ulcer sau cancer. Ficatul poate fi afectat de ciroză, sau calculi (piatră). Filtrul rinichilor se poate altera, putând da naştere la nefrite cronice, cu urmie, — sau poate fi sediul calculilor (piatră). Tot la această vârstă îşi face apariţia reumatismul sub diversele lui aspecte (lumbago, sciatică, reumatism articular).

Muşchiul inimii este mai puţin rezistent, din care cauză la boli intercurente ca: o pneumonie, o febră tifoidă, astfel de organism rezistă mai greu.

Sistemul osos devine mai poros, mai fragil, ceea ce face ca la căzături cei bătrâni să fie foarte expuşi la fracturi de oase.

Sistemul arterial slăbeşte, putând avea anevrisme, care prin ruptură, pot provoca paralizii sau moarte subită.

In cariera mea medicală am avut ocazia să verific până acuma cel puţin 3000 decese, printre care un oarecare număr decedaţi prin moarte subită. Printre aceştia cu moarte subită, extrem de puţini au avut vârsta sub 40 ani, toţi ceilalţi peste 40 ani, morţi fie prin apoplexie, fie prin atac de cord (inimă), fie prin ruperi de anevrisme mari (dilatări de artere), sau prin alte afecţiuni inerente bătrâneţii, nebănuite de cei decedaţi.

Cazurile de mai sus sunt încă un argument în plus, că dela 40 de ani în sus organismul pierde tot mai mult din rezistenţă şi prin urmare se impune tot mai multă prudenţă din partea celor care nu-şi mai au loc printre cei tineri.

Printr'o armonie trupească şi sufletească reuşim să ne păstrăm un organism sănătos, viguros şi relativ tânăr, în limitele permise de legile fiziologice ale omului. Cunoaştem atâtea cazuri printre cunoscuţii noştri, care prin respectarea unor reguli elementare de higienă au reuşit „să se ţină bine„ până la o vârstă respectabilă, după cum cunoaştem tot atâtea, dacă nu mai multe, alte cazuri de îmbătrânire prematură, la oameni care toată vieaţa şi-au bătut joc de trupul lor, uzând şi abuzând de el sub toate formele. La clasa muncitorească se observă mai ales cazuri de îmbătrânire timpurie, oameni care la vârsta de 40 ani par de 60 ani, îmbătrâniţi din cauza muncii istovitoare, a lipsei de confort, a subnutriţiei.

Am spus mai sus că printr'o armonie trupească şi sufletească reuşim să ne păstrăm relativ tineri. In ce constă această armonie? Intr'o vieaţă cumpătată, sobră, lipsită de orice fel de abuz cum sunt: chefurile, prea multele nopţi pierdute, alcoolismul, abuzul de femei, regimul prea carnivor, vieaţa sedentară, emoţiile prea dese şi prea mari, munca excesivă, etc. Din contră o vieaţă ordonată sub toate raporturile, întreţesută cu exerciţii raţionale fizice în aer liber, la munte, la soare ne măreşte avântul de vieaţă, ne dă energie, ne face optimişti, ne întinereşte şi de aceea cei cu peste 40 ani crestaţi pe răbojul vieţii să-şi facă din regulele de mai sus legi călăuzitoare în drumul ce duce în mod inevitabil la bătrâneţe.

Comunicările d-lor Heinrich Ritter v. Srbik şi I. Lupaş la Acad. Rom.

Reputatul istoric german *Heinrich Ritter von Srbik* a fost primit în sânul Academiei Române, vineri 22 l. c. într'o şedinţă solemnă.

D-l prof. *I. Simionescu*, preşedintele Academiei Române, a salutat în calde cuvinte prezenţa înaltului oaspe istoric cu reputaţiune universală, subliniind faptul că prin vizita prof. *von Srbik* pentru întâia dată înaltul nostru for de cultură are cinstea deosebită să primească pe Preşedintele Academiei de ştiinţe din Viena şi un mare amic al Ţării şi al poporului nostru în persoana unui ilustru învăţat.

D-l prof. *Heinrich Ritter von Srbik* mulţumind atât preşedintelui Academiei, cât şi tuturor participanţilor pentru simpatia cu care l-au întâmpinat, îşi desvoltă remarcabila comunicare plină de un actual interes istoric despre: *„Trei figuri ale armatei austriace“*. D-l prof. *Heinrich Ritter von Srbik* — ca şi în precedenta conferinţă, vorbind despre *„Principele Eugen de Savoia“* luptător pentru ordinea germană şi securitatea europeană — ne-a înfăţişat trei ilustre prototipuri ale vitejiei şi ştiinţei militare germane, ale imperiului austriac de altădată, din veacul al XIX-lea şi anume: *Albrecht Friedrich-Rudolf* arhiducele Austriei, născut în (1817) pe generalul Franz baron *von John* (1815-1876 şi pe generalul *Franz Kühn*, baron von *Kuhnenfeld*. N'au fost simple înşiruiri de date şi note sarbede biografice, ci evocări pline de talent, conştiincios redate după documentele epocei, ale celor trei personagii, care s'au distins în luptele din Italia, la Santa Lucia, în armata generalului *Radetzky*. După campania aceea *Albrecht* fu numit comandant al corpului III armată în Boemia, iar în 1851 devine Guvernator general şi general comandant în Ungaria, unde întâmpină mari greutăţi, nesatisfăcând speranţele şi antispiritul naţional al Maghiarilor, deşi după părerea Curţii făcuse destul pentru acest popor, nemulţumit demisionă în 1860. Eminentul istoric dela Viena aminti cu acel prilej, că monarhia austro-ungară şi dualismul au fost sprijinite numai pe interese momentane, care au adus necontenite nenorociri Austriei şi prăbuşirea monarhiei habsburgice. Arhiducele *Albrecht v. Osterreich* este prototipul soldatului luptător pentru unitatea naţională şi solidaritatea imperiului austriac, numit de împăratul Franz Iosef inspector general al armatei, el a fost adevăratul organizator al armatei austriace moderne. In 1868 scrise lucrarea remarcabilă „Cum trebue creată armata austriacă?“, iar un an după apariţiunea acestei publicaţiuni, tipări cartea „Asupra responsabilităţii în războiu“, lucrări de mare răsunet, traduse în limbile franceză şi engleză. In vieaţa economică a poporului, Arhiducele Albrecht este de asemenea însemnat, fiind întemeietorul marei industrii şi al mărei proprietăţi în monarhia habsburgică. Austria din acea epocă era incontestabil o putere, în mijlocul Europei, care strălucea prin spiritualitate şi prin forţa culturală, alături de prea puternicul conservatorism prusian. Primatul ştiinţei atunci, ca şi astăzi, a precumpănit întotdeauna forţa. Generalul *John* este deasemnnea o altă figură însemnată în vieaţa militară a Austriei; şef de stat major şi feldmareşal-locotenent al Arhiducelui Albrecht, după victoriile din Tirolul de Sud, se distinse şi în bătălia dela *Castozza*.

Generalul *John* a fost numit în 1867 ministru de războiu al imperiului şi acest bun organizator deveni autorul *Reformei armatei austriace*, care ridică la rangul de dogmă, îndeplinirea datoriei în vieaţa ostăşească.

In sfârşit, d-l prof. von Srbik ne evocă amintirea generalului baron von *Kühn „Feldzeugmeister“*, profesor de strategie la Şcoala de războiu din Viena,

Continuare în pagina 5-a

Comunicările d-lor Heinrich Ritter von Srbik şi I. Lupaş la Academia Română

fost şef de stat major în războiul din 1859 în Italia, comandant în Tirol, distins ca şi predecesorii săi în luptele dela Santa Lucia, Custozza şi Milano. A fost şi ministru de război şi un emerit reorganizator al armatei austriace. Generalul baron von *Kühn* se impune şi ca autor, prin numeroasele sale lucrări de astronomie, geografie şi de ştiinţă militară.

* * *

După suspendarea şedinţei, d-l prof. *Ion Lupaş*, dela Universitatea din Cluj-Sibiu şi fost ministru, şi-a desvoltat o foarte interesantă comunicare asupra *„Legii votate în Dieta transilvană din Cluj 1842“*. Conferenţiarul a insistat asupra economiei acestei legi, care a fost cea dintâi tendinţă pentru maghiarizarea populaţiei din Ardeal. Prin legea din 1842 se recunoaşte ca limbă oficială numai maghiara. Saşii, alături de Români, ridică proteste, cei dintâi susţinând că limba germană să fie egală cu limba ungară. Neuitatul *Gh. Bariţiu* fondatorul *„Gazetei Transilvaniei“* şi vajnicul luptător naţionalist, în scrierile sale din acea epocă, alătură limba de biserică, ca însemnătate pentru păstrarea nu numai a graiului, dar şi a fiinţei integrale a neamului. Importanţa menţinerei limbii române atât în şcoală, cât şi în biserică, dă loc la o vehementă campanie de presă. La un moment dat însuşi elementul german ne susţine pe simplul motiv, că limba română se învaţă mult mai uşor şi a fost din toate timpurile limba de înţelegere între cele 3 naţiuni conlocuitoare în Transilvania.

D-l prof. *I. Lupaş* evocă întreaga atmosferă şi climatul politic al Ungariei din acel timp, insistând asupra dârzei rezistenţe a cărturarilor noştri, împotriva tendinţei de maghiarizare a elementului nostru latin de dincolo de Carpaţi. D-l Lupaş şi-a ilustrat această rezistenţă prin citarea în întregime a unei poezii — pamflet — la adresa legiuitorului din 1842, bine tradusă de poetul *I. V. Soricu*, care a stârnit humorul şi tot interesul auditorului.

Ambele comunicări ale celor doi istorici german şi român au fost contribuţiuni ştiinţifice de un real interes al cunoaşterii unui trecut nu prea îndepărtat, fiind prezentate în lumina activităţii cu toată sinceritatea în perspectiva timpului.

St.

Conferinţele pentru muncitori

organizate de

Asociaţiunea culturală „Astra“ şi Muncă şi Lumină

La 7. II. 1943 D-l *Dr. Valer Stinghe*, medic: **Cunoştinţe generale de igienă.**

Filme culturale.

Jurnal sonor, Tineret sănătos - popor puternic, (700 m.) Paradisul copiilor (356 m)

La 14. II. 1943 D-l *Dr. Gh. Dragoş* Prof. la Academia Comercială, **Războiul şi muncitorimea noastră.**

Jurnal sonor, Soldaţii de mâne, (514 m.)

La 21. II. 1943 D-l *I. Gârbacea, Profesor univ.*: **Preţurile pieţii şi motivele fluctuaţiilor.**

Jurnal sonor, Lupta pentru pâne (380 m.) Recolta germană în conserve (330 m.)

La 28. II. *D-na Valeria Căliman. Prof.*: **Familia românească şi comunitatea naţională.**

Jurnal sonor, Copiii lucrătorilor (217 m.) Mama şi copilul (249 m.) Lupul şi cei 7 iezi (309 m.)

La 7. III. 1943 D-l *Oniţiu Florin. Ing.*: **Pregătirea şi îndrumarea profesională.**

Jurnal sonor, Oameni şi maşini (490 m.) Şcoală de meşteri pentru lucru manual (251 m.) Şcoala specialistului (297 m.)

La 14. III. 1943 d-l *Aurel Nistor Protopop*: **Morala creştină.**

Jurnal sonor, Credinţă şi frumuseţe (453 m.) Paştile în Tirol (578 m.)

La 21. III. 1943 D-l *Dr. Suciu Valentin*: **Rostul şi importanţa asigurărilor sociale.**

Jurnal sonor, Atelierele germane (500 m.) Expoziţia din München 306 m.) 1931.

La 28. III 1943 D l *Dr. Colbazi Emil* medic: **Apărarea contra bolilor venerice.**

Jurnal sonor, Sănătatea nu este ceva întâmplător (353 m.) Lumină, mai multă lumină (557 m.)

La 4. IV. 1943 D-l *Dr. Căliman Nicolae*: **Gospodăria model a muncitorului şi sănătatea lui.**

Jurnal sonor, Copiii noştri, viitorul nostru, (384 m.) Tineretul munceşte. (591 m)

Ministerul Muncii, Sănătăţii şi Ocrotirilor Sociale.
Serviciul Pregătirii şi Calificării Profesionale.

Publicaţiune

Ministerul Muncii deschide la 1 Martie a. c. Bucureşti o *Şcoală pentru formarea tehnicienilor dentari.*

Vor fi primiţi în acea şcoală copiii care îndeplinesc următoarele condiţii:

a) sunt români etnici;

b) sunt absolvenţi a patru clase de liceu teoretic sau industrial;

c) au cel puţin 15 ani şi cel mult 18 ani;

d) sunt sănătoşi;

e) au avizul conform al unui oficiu de orientare profesională.

Se vor primi şi ucenici cu cel puţin trei ani de ucenicie în meseriile de: afinor de metale nobile, argintar, giuvaergiu şi mecanic de precizie care au şi trei ani de curs profesional pentru ucenici.

Durata cursurilor este de doi ani.

Elevii vor avea masa gratuit la una din cantinele sau la unul din căminele de ucenici ale Ministerului Muncii. Cincisprezece elevi vor avea şi găzduire în localul şcolii.

Elevii nu vor plăti nicio taxă în tot cursul celor doi ani de şcoală.

Candidaţii admişi vor semna câte un angajament prin care se vor obliga să servească timp de cinci ani dela absolvire Casa Naţională a Asigurărilor Sociale, în condiţiile Codului statutului funcţionarilor publici.

După un an de practică dela terminarea şcolii absolvenţii vor putea depune examen de meşter.

Inscrierile se primesc până la 20 Februarie a. c., la Serviciul Pregătirii şi Calificării Profesionale din Ministerul Muncii, Str. Mazaryk Nr. 9, în fiecare zi de lucru între orele 12–14. Candidaţii din provincie vor trimite cererea de inscriere şi actele prin poştă. Cererile vor fi insoţite de copii legalizate sau fotografice după actele care fac dovada îndeplinirii condiţiilor arăţate mai sus.

Candidaţii care nu vor putea prezenta certificat de sănătate dela un medic oficial şi adeverinţa de orientare profesională dela un oficiu de orientare profesională al Ministerului sau autorizat de minister, vor fi examinaţi în Bucureşti între 20 Februarie şi 1 Martie a. c., prin grija Serviciului Pregătirii şi Calificării Profesionale.

Conducătorul Serviciului
Inspector General,
Al. D. Donea.

Şeful Serviciului,
E. Vasiliu.

Judecătoria rurală Şercaia

Nr. G. 2969 1942

Publicaţie de licitaţie

In ziua de 16 Februarie 1943, ora 3 p. m. se vor vinde în comuna Şinca Veche, două viţele de vacă, de 7 luni (roşu cu alb) evaluate la suma de 8000 lei, sechestrate la cererea lui Dr. Serafim Oana din Şercaia, pentru încasarea sumei de 10,700 lei capital şi accesorii.

Se va vinde şi sub preţul de strigare.

Şercaia, la 28 Ianuarie 1943.

Delegat Judecătoresc,
ss. *Romul Crăciun.*

Se caută
spre imediată angajare
vânzători în fierărie
neconcentrabili
A se adresa la ziar

Judecătoria rurală Şercaia

Nr. G. 2374/1942

Publicaţie de licitaţie

In ziua de 17 Februarie 1943, ora 3 p. m. se vor vinde în comuna Şinca Nouă, una casă de lemn clădită pe stâlpi, evaluată la 10.000 lei, sechestrată la cererea lui Ştefan Poenariu, prin Dr. Serafim Oana din Şercaia, pentru încasarea sumei de 4000 lei capital şi accesorii.

Se vor vinde şi sub preţul de strigare.

Şercaia, la 28 Ianuarie 1943.

Delegat Judecătoresc,
ss. Romul Crăciun.

Grădinar priceput
caută
Fabrica de Hârtie „LETEA“ Zârneşti
Bune condiţiuni de salarizare, primind şi locuinţă, luminat şi încălzit.

Convocare

Domnii membri ai Societăţii Române de Vânătoare din Braşov sunt invitaţi a lua parte la adunarea generală ordinară a societăţii, care se va ţinea sâmbătă 13 Februarie 1943, ora 18 în localul Casinei Române din Braşov, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Prezentarea raportului general al comitetului.
2. Raportul casierului.
3. Raportul censorilor
4. Intocmirea suplimentului de buget pe trim I 1943/4.
5. Intocmirea Bugetului pe 1943/4 şi fixarea taxelor pe 1943/4.
6. Modificarea statutelor.
7. Alegerea noului comitet.
8. Propuneri.

Braşov, la 5 Februarie 1943.

Comitetul

Tipografia „Astra“ Braşov
caută
Legători români

Imprumuturile particularilor la C. E. C.

Misiunea principală a oricărei Case de Economii este de a contribui la desvoltarea spiritului de agonisire al poporului.

Conţinutul moral, social şi naţional al acestei acţiuni, a făcut din aşezământul economiilor, un puternic factor de educaţie şi de cultură, ce se afirmă tot mai hotărît în vieaţa naţiunilor.

A doua misiune, ce revine Caselor de Economii cu aceeaşi importanţă, este de a gospodări cu înţelepciune şi în condiţiuni de siguranţă desăvârşită, sumele agonisite, îndrumându-le către activităţile productive şi creatoare ale ţării.

Acest cerc completează astfel pe deplin rolul unei Case de Economii.

Funcţiunile de mai sus sunt îndeplinite, în ţara noastră, de către Casa Naţională de Economii şi Cecuri Poştale.

Capitalurile închegate la C.E.C., din micile sume agonisite precum şi depozitele din conturile de Cecuri, constituesc o forţă financiară însemnată.

Aceste sume sunt plasate sub forma creditelor prescrise de legea de organizare a C.E.C.-ului, în condiţiuni de lichiditate şi de siguranţă desăvârşită.

O atenţiune deosebită s'a dat împrumuturilor pe gaj de titluri. In acest chip, micii deţinători de efecte publice găsesc împrumuturi, chiar pentru sume modeste, intenţiunea C.E.C.-ului fiind şi de astă dată de a-şi creia o clientelă de mase, iar pe de altă parte de a consolida detenţiunea valorilor publice.

Mecanismul împrumuturilor pe gaj de titluri este extrem de simplu.

Formularul pentru cererea de împrumut conţine, în acelaşi timp, şi rubricile calculelor şi formalităţilor interne, care sunt sumare şi se pot executa în zece minute, împreună cu semnarea contractului tipizat de împrumut pe gaj.

Prin această simplificare, ce conţine de altfel o caracteristică bine cunoscută a C.E.C-ului, s'a urmărit să se vină realmente în ajutorul micilor clienţi, care solicită cu urgenţă asemenea împrumuturi.

Se acordă credite pe termen până la un an pe gaj de titluri ale Statului sau garantate de Stat, pe obligaţiuni ale Creditului Judeţean şi Comunal şi pe acţiuni ale Băncii Naţionale, în proporţie de 60% din cursul zilnic al bursei şi cu o dobândă de 4% pe an.

Efectele trebuesc depuse cu borderourile de proprietate.

C.E.C.-ul studiază în prezent extinderea acestui serviciu de împrumuturi pe gaj de titluri şi la sucursalele sale.

Aceste operaţiuni de împrumut pe gaj prezintă pentru C.E.C. o siguranţă deosebită, înlesnind totodată creditul popular în condiţiuni de dobândă foarte avantajoase şi cu minimum de formalism.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Informaţiuni

Abonamente de sprijin

Banca Rahova Bragadiru Bucureşti	Lei 5000
Casa de Credit P. T. T. Bucureşti	3000
Alexandru Marta, Timişoara	500
Thoma N. Dinischiotu Bucureşti	1000
Soc. Solagra, Bucureşti	1200
Soc. „Sora" Bucureşti	600
Aurel Precup, Braşov	500
Dr. Nicolae Precup, Braşov	500
Cornel Cosma, înv. Braşov	500
Aurelian Sacerdoţeanu, prof. univ. Bucureşti	500
Ghibu Petre, Bucureşti	500
Alexandru Chicinaş, Turda	500
Puşcariu Gh., director C.E.C. Bucureşti	1000
Editura Cugetarea, Bucureşti	1000
Elie Ioanovici, Feldioara	500
Dr. Gheorghe Brătănescu, medic, Feldioara	500
Vasile Poruţiu, căp. pens. fabrica Bohn	500

*

Dela Universitatea liberă muncitorească.

In ziua de 14 Februarie a. c. va vorbi la Universitatea liberă muncitorească d-l **Gh. Dragoş,** *profesor la Inalta Academie de Comerţ şi nu d-l* **I. Colan,** *care este concentrat.*

D-l Dragoş va vorbi despre: Muncitorimea şi războiul.

*

Cercul Cultural „Astra" din Braşovul vechiu

Şirul conferinţelor culturale dela Casa Culturală continuă în fiecare duminecă, cu rezultate tot mai îmbucurătoare. Participă lume din ce în ce mai multă, interesul publicului e tot mai viu faţă de manifestările culturale, iar inscrierea de noi membri ai „Astrei" e tot mai intensivă.

Duminecă, 31 Ianuarie, sala de conferinţe s'a dovedit neîncăpătoare. Se simte tot mai arzătoare problema terminării sălii celei mari, în care ar încăpea mii de ascultători şi unde s'ar putea desfăşura o completă operă culturală pentru cei peste 6000 de Români din cartierul Braşov-vechiu, grupându-i şi solidarizându-i în jurul steagului cultural al vechii „Astre". E îmbucurător că fiii Braşovului-vechiu au fost în stare să aducă atâtea jertfe pentru ridicarea măreţului palat al „Casei Culturale" şi că, pe lângă toate necazurile războiului, setea lor de cultură e din ce în ce mai vie.

La ora 4 preşedintele, d-l avocat Dr. Cornel Voicu, prin cuvinte însufleţite îndeamnă ascultătorii să îmbrăţişeze tot mai călduros cauza Astrei, participând regulat şi în număr tot mai mare la conferinţe. Recomandă pe conferenţiarul de azi, pe d-l medic judeţean Dr. Miron Creţu, refugiat dela Sf. Gheorghe, vechiu luptător astrist.

D-l medic primar judeţean Dr. Miron Creţu îşi desvoltă conferinţa despre tuberculoză. Timp de o oră a ţinut încordată atenţiunea ascultătorilor prin arătarea semnelor de îmbolnăvire, a felului de manifestare a bolii, primejdia pentru o ţară care nu ia măsuri de apărare etc. Conferinţa a fost însoţită de proiecţiuni luminoase, foarte sugestive, care lămuriau pe deplin cele explicate de conferenţiar.

Ascultătorii şi-au exprimat recunoştinţa pentru frumoasa conferinţă prin aplauze repetate şi îndelungate.

Au urmat câte 2 recitări de poezii religioase şi naţionale de elevii Dumitru Voicu şi I. Suciu.

de **Mardare Mateescu**

A căzut Stalingradul...

N'a fost Român, conştient de pericolul ce ameninţă hotarele ţării şi însăşi existenţa noastră ca neam, care să nu urmărească cu un deosebit interes desfăşurarea luptei dela Stalingrad, piatra de încercare a eroismului şi vitejiei fără pereche în istorie a armatelor încercuite de puterea bolşevică. Zi de zi şi ceas cu ceas Românii, care au simţit cât de cât fiorii primei linii de bătaie, ascultau încordaţi fiece ştire, fiece svon cu privire la soarta soldaţilor care luptau printre ruinele oraşului de pe malul Volgei. De fapt soarta soldaţilor dela Stalingrad era de mult pecetluită. Comunicatele Inaltului Comandament german au recunoscut în rezistenţa eroică a trupelor încercuite realizarea unui plan de atac care nu putea fi înfăptuit dacă hoardele bolşevice n'ar fi întâmpinat piedeca dela Stalingrad. Dar, tocmai pentru faptul că se cunoştea rezultatul bătăliei, rezistenţa dela Stalingrad ni se înfăţişează ca cea mai supremă jertfă pe care adevăraţii eroi o dau pentru trăirea peste vreme a unui eroism cu adevărat legendar. A lupta cu duşmanul chiar atunci când eşti sigur că te răpune, a rezista unei vieţi de iad pe care protivnicul ţi-o face tot mai grea, tot mai apăsătoare, înseamnă a te desprinde de lumea în care trăieşti înălţându-te cu sufletul peste acele culmi ajunse doar de puteri supranaturale. Ca şi vieaţa sfinţilor, care au luptat şi s'au stins pentru o credinţă, eroii dela Stalingrad au luptat şi s'au stins pentru un ideal.

„Stalingradul a căzut"!... Şi inimile noastre ale Românilor s'au strâns de durere, sufletele ni s'au cernit... Dar peste aceste sentimente de un dramatism zguduitor pluteşte strălucirea unui nimb care înconjoară pe fiecare din cei căzuţi pentru dreapta credinţă a lui Hristos Dumnezeu şi pentru răsăritul unor vremuri care vor croi neamului nostru o soartă mai bună, sub un soare mai cald şi mai strălucitor. Peste ruinele Stalingradului nu mai flutură steagul biruinţei creştine. Peste acele întinsuri pustiite de un adevărat apocalips vor stărui însă fiorii celei mai sublime epopei din câte cunoaşte lumea. Şi nimic nu va putea risipi vreodată cântul de izbândă născut din gemetele, vaietele şi scrâşnetele eroilor dela Stalingrad. Din suferinţa dela Golgota a răsărit crezul nou de mântuire creştină; din epopeea Stalingradului va ţâşni cântul de slavă şi biruinţă care va vorbi despre grandoarea unei morţi dătătoare de vieaţă veşnică...

După relatarea oficială.

După ce a fost citit comunicatul special referitor la dramaticul sfârşit al Stalingradului, posturile de radio germane au difuzat Imnul Regal Român.

In emisiunea pentru străinătate s'a făcut o comemorare a eroilor celor două divizii române care au rezistat alături de camarazii lor germani până la greul sfârşit, într'o perfectă frăţie de arme.

Sfârşitul Stalingradului — a spus un comentariu — a mirat omenirea întreagă. Lupta de o măreţie ne mai pomenită s'a terminat. Această bătălie însă a popoarelor român şi german le dă prilejul să se gândească asupra cerinţelor acestor lupte.

România a dovedit în zilele de victorie că este una din cele mai brave naţiuni europene; ea a arătat că ştie să îndure şi înfrunte gerul şi masivele forţe bolşevice.

Germania şi România rămân înfrăţite prin Stalingrad.

Ele vor ieşi întărite din această şi armele lor se vor îndrepta din nou pe calea victoriei spre răsărit.

Paporul german ia parte la durerea României şi admiră eroismul camarazilor lor de arme, care, fără să se clintească, fără să dea înapoi, au rezistat până la ultima clipă. Rezistenţa lor va fi un simbol al eroismului şi al bravurei pentru toate generaţiile viitoare.

In senm de recunoştinţă...

In spirit de solidarizare cu apărătorii dela Stalingrad, în Germania, cu începere de miercuri toate teatrele, cinematografele, varieteurile şi întreprinderile de acest fel au fost închise până sâmbătă 6 Februarie inclusiv.

S'a păstrat de asemeni un minut de reculegere în amintirea celor care s'au jertfit la Stalingrad.

In cercurile militare se spune că Stalingradul a dat posibilitate comandamentului german să ia hotărâri despre a căror importanţă lumea va lua cunoştinţă cu uimire, căci s'au făcut multe pentru această luptă epocală cu răsunet mondial, atât pe frontul de răsărit, cât şi în alte puncte hotărîtoare şi în domeniul producţiei de războiu. Văzut din acest punct de vedere Stalingradul este simbolul unei concentrări europene împotriva primejdiei bolşevice care va fi mai mult decât oricând pe punctul de a fi înfrântă deoarece se află în faţa voinţei de victorie a unor popoare care ştiu să se bată.

Vizitele d-lui Churchill.

Intâlnirea dela Casablanca pare a fi indicat d-lui **Churchill** *câteva vizite al căror caracter nu scapă nimănui.*

Prima vizită a fost făcută în Turcia, unde d. **Winston Churchill** *s'a întâlnit cu d.* **Inonu,** *preşedintelele statului turcesc, la* **Adana.** *La această întrevedere au luat parte şi membrii guvernului turc şi mareşalul* **Ciakmak,** *şeful marelui Stat Major.*

Conversaţiile care au avut loc cu această ocazie ar fi dus la un acord asupra **„modului în care Marea Britanie şi Statele Unite vor ajuta Turcia să-şi consolideze securitatea definitivă".** *Consultări asupra acestei chestiuni au avut loc între experţii turci şi britanici. Oamenii de stat turci şi britanici au declarat că sunt extrem de mulţumiţi*

Asupra acestei întrevederi s'a păstrat cel mai desăvârşit secret. Comunicaţiile telefonice dintre oraşele turceşti, precum şi cele cu străinătatea au fost întrerupte încă de vineri. Totuşi despre călătoria celor doi oameni politici s'a aflat, precum s'a aflat de asemeni că iniţiativa este de partea Angliei, fapt care în cercurile politice turceşti s'a interpretat ca o consecinţă directă a conferinţei dela Casablanca. Fireşte asupra felului şi rezultatului acestei întâlniri circulă svonurile cele mai diverse, cu atât mai mult cu cât chiar din izvor turc s'a declarat că nu se poate da nicio indicaţie precisă.

Este sigur că Rusia Sovietică a fost ţinută la curent cu intrevederea de la Adana.

D-l Churchill va vizita Portugalia?

Agenţia „Rador" transmite din Madrid că în cercurile ziariştilor englezi din Lisabona se vorbeşte că D-l CHURCHILL e posibil să se oprească la Lisabona, la înapoierea din vizita pe care a făcut-o în Turcia. Corespondenţii englezi îşi bazează presupunerea lor pe faptul că au primit ordin să nu părăsească Lisabona.

Situaţia pe fronturi

Ultimul comunicat al Inaltului Comandament german, după ce se ocupă pe larg despre felul în care s'au sfârşit luptele dela Stalingrad, scoţând în evidenţă eroismul trupelor române, precizează că unităţile armatei a 6-a sunt pe cale de a fi formate.

După căderea Stalingradului se dau lupte în regiunea *Donului* inferior unde armatele aliate au ajuns obiectivul ordonat şi îşi continuă metodic mişcările lor. De sigur atacurile bolşevice în această regiune sunt date cu o violenţă crescândă, conducerea sovietică sperând într'o demoralizare a trupelor aliate. Rezistenţa şi contra-atacurile au fost pentru inamic o adevărată surpriză. Nu numai că moralul trupelor aliate n'a scăzut, dar îndârjirea cu care se opun atacurilor bolşevice este de neînvins. Puternicile formaţiuni de aviaţie au sprijinit luptele armatei terestre dând atacuri puternice. Incercările bolşevice dela Novorossisk au fost dejucate de încercatele trupe româneşti.

Intre *Don* şi *Donetul* superior continuă luptele defensive.

Atacurile slabe ale inamicului dela lacul *Ladoga* s'au prăbuşit.

Pe frontul finlandez au fost sdrobite două atacuri ale sovieticilor în istmul *Aunus*.

In *Africa de Nord*. pe frontul Tripolitaniei de Vest, numai activitate a trupelor de recunoaştere. Puternicile atacuri inamice în Tunisia au fost sdrobite de către trupele germano-italiene, cu pierderi foarte mari pentru inamic. Cu acest prilej au fost distruse 18 tancuri.

Regiunea de Vest a Germaniei a fost atacată de aviaţia britanică pricinuind unele stricăciuni. Populaţia de asemenea a avut pierderi. Dintre avioanele duşmane au fost doborite trei.

„GAZETA TRANSILVANIEI"

Redactor responsabil
ION BOZDOG

Redacţia şi Administraţia
BRAŞOV
B-dul Regele Ferdinand No. 12
Tl. 1513

Abonamentul anual	Lei 300
Autorităţi şi Societăţi	Lei 600
Membrii „Astrei" din comunele jud. Braşov şi refugiaţii săteni din Ardealul de Nord	Lei 150

Tipografia „ASTRA" Braşov, Str. Lungă Nr. 1.